

TIRITI O WAITANGI.

HE TITIRO WHAKAMURI.

Na R.T.K.

“Tenei tetahi ui. No te tau 1840 ka hainatia te Tiriti o Waitangi, a ka taka tatou te Maori ki nga whakahaere a te pakeha. I enei tau e 84 e pehea ana ta taua tu Maori i roto i te iwi pakeha?”

“Tuarua: I tenei tau 1924 ahu ake nei mo te 84 tau, ka pehea ano ta taua tu ta te Maori i roto i te pakeha?”

—*Herepete Rapihana.*

MUA ATU O TE TIRITI.

No te putanga o *Te Toa Takitini* o Mei i tera tau te patai a Herepete Rapihana a ka maha tenei nga marama kaore ano he whakautu. He patai matau te patai, he patai e tika ana kia whakautua. Tera ano nga tangata tika hei whakautu.

E marama ai te whakautu me ata whakataki te ahua o te Iwi Maori i mua atu o te Tiriti o Waitangi a i muri mai o te Tiriti tae mai ki tenei wa. He pai ake ranei te ahua o te Maori i mua atu o te tau 1840 i tona ahua o muri mai, he kino atu ranei? Me he mea he pai ake, e tuturu tonu ranei taua pai me i kore ana te Tiriti? Me he mea he kino, na te Tiriti ranei i aukati taua kino? Titiro ra e koro e Herepete ki te uaua o to ui.

He hiahia toku ki te whakautu i te patai nei hei wawae i te huarahi me kore etahi e aru, e whakapuaki i o ratou na whakaaro kia kite ai tatou he pai ranei mo tatou to tatou urunga ki raro o te maru o Ingarangi he aha ranei.

He pono te korero a te pakeha: o nga iwi Maori he iwi tino matau taua; i whawha o taua tipuna me kore e kitea e ratou te Atua Ngaro. I karakia ratou ki a Io mata-ngaro ara ki a Ihowa; i huaina e ratou nga ahuatanga huhua o Io ko Tane, ko Rongo, ko Tumatauenga, ko Tangaroa, ko Rongomai, ko Ruaumoko, ko Haumia, ko Tamaiwaho, ko Tunuioteika me era atu atua ririki; hei pupuri i nga korero o Io i whakatapua etahi o ratou hei tohunga. Otira ahakoa i mohio te Maori ki te Atua kahore rawa he painga kia ia o Io; kahore a Io i tohu-tohu ki a ia he mea kino, rawa te kai ano i te tangata. Ko nga tau tino pouri o te Iwi Maori ko nga tau tonu i noho ai nga mihinare ki Pewhairangi engari na te kaha na te manawa-nui o nga karere o te Rongopai ka mutu i te Maori te hohoni i te kikokiko tangata. Na, e kore e taea te ki pai atu te Maori me i kore ana he whakapono. Tenei rawa pea te he o te whakapono ara na nga mihinare i para he huarahi mai mo nga pakeha tutua. Engari ahakoa me i kore he mihinare e u tonu mai ano nga pakeha kikino. Ko etahi pakeha i noho i roto i te Maori he herehere i rere mai i Poihakena. Na nga mihinare te tino whakaaro kia tukua te Iwi Maori ki raro o te maru o Ingarangi,

Ka pa te mate mare ki te tamariki whangaia ki te **WOODS' GREAT PEPPERMINT CURE.**